

Nostra omnia facimus, quibus auctoritatem nostram impartitur. *L. 1. §. 6. C. de Veter. jur. encl.*
 Nec convenit, nec decet, terminos, quos patres nostri posuerunt, facile transgredi. *c. 1. de Sepultur.*
 Nominum diversitas diversitatem rerum, & locorum infert. *L. 7. C. de Codicil.*
 Nihil volitum quin præcognitum. *L. 15. ff. de Jurisdic.*
 Nemo divinare tenetur. *L. 31. ff. ad Leg. Aquil.*
 Non omnium, quæ à majoribus constituta sunt, ratio reddi potest. *L. 20. ff. de Leg.*
 Non potest dolo carere, qui imperio Magistratus non paruit. *L. 199. ff. de Reg. jur.*
 Non solent, quæ abundant vitare scripturas. *L. 94. ff. de Reg. jur.*
 Nullum crimen patitur is, qui non prohibet, cum prohibere non potest. *L. 109. ff. de Reg. jur.*
 Non alienat, qui duntaxat omittit possessionem. *L. 119. ff. de Reg. jur.*
 Nemo sibi ipsi imperare valet. *L. Prator. ff. de Tutor. & Curator.*
 Non debet alijs defectum objicere, qui simili defectu laborat; *arg. C. fin. de Adulter.*
 Non est discipulus super Magistrum. *c. 2. 2. q. 5.*
 Non debet in Magistrum assumi, qui vix discipuli formam assumpsit. *c. 49. de Election.*
 Nihil operatur extra sære activitatis spheram. *L. 16. ff. de Acquir. rer. domin.*
 Nulli licet falcem in messem immittere alienam. *L. 36. ff. de Reg. jur. c. 34. de Election.*
 Non sufficit à malo abstinere, sed insuper bonum fieri oportet. *Clem. 3. de Pœnis.*
 Non potest videri desisse habere, qui nunquam habuit. *L. 208. ff. de Reg. jur.*
 Nullus de alterius fletu ridere oportet. *c. 20. de Privileg.*
 Novitates plerumque pariunt discordiam, præsertim dum ab eo, quod diu æquum visum est per novam constitutionem receditur: nec quare recedatur, utilitas evidens, vel alia causa subest. *Extrav. 1. de Privileg. int. com. c. 9. de Consuet.*
 Nemo potest ad impossibile obligare. *c. 6. de Reg. jur. in 6. L. 185. ff. eod.*
 Non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit. *c. 18. de Reg. jur. in 6. L. 29. ff. eod.*

Non est sine culpa, qui rei, quæ ad eum non pertinet, se immittit. *c. 19. de Reg. jur. in 6. L. 36. ff. eod.*
 Nullus pluribus uti defensionibus prohibetur. *c. 20. de Reg. jur. in 6. L. 43. ff. eod.*
 Non debet aliquis alterius odio prægravari. *c. 22. de Reg. jur. in 6. L. 74. ff. eod.*
 Non licet auctori quod reo licitum non existit. *c. 32. de Reg. jur. in 6. L. 41. ff. eod.*
 Non præstat impedimentum quod de jure non sortitur effectum. *c. 52. de Reg. jur. in 6.*
 Nullus jure suo sine sua culpa privari debet. *c. 6. de Eo, qui cognovit.*
 Nonnunquam quod consulte statuitur, ex fanioris inspectione judicij consultius revocatur. *Extrav. un. de Torneamentis. Joan. XXII.*
 Nec generis, nec loci nobilitate, sed virtute unusquisque sibi gratiam comparat. *c. 9. D. 40.*
 Nemo consuetudinem rationi, & veritati præponat: quia consuetudinem ratio, & veritas semper excludit. *c. 4. D. 8.*
 Non decipi, sed adjuvari quis beneficio debet. *C. un. de Commodat.*
 Non est negligenda medicina, quia non nullorum est insanabilis pestilentia. *c. 37. 23. q. 4.*
 Non omnis, qui parit amicus est, nec omnis, qui verberat inimicus. Meliora sunt vulnera amici, quam blanda oscula inimici: melius est cum severitate diligere, quam cum lenitate decipere: utilius esurienti panis tollitur, si de cibo securus justitiam negligat, quam esurienti panis frangitur, ut injusticiæ seductus acquiescat. *c. 37. 23. q. 4.*
 Nihil illo pastore miserius, qui luporum laudibus gloriatur, quod si placere voluerit, & ab his amari delegerit, erit hinc ovibus magna pernicies. Nullus ergo Pastorum placere lupis, & gregibus ovium potest. *c. 6. D. 83.*
 Non enim verbis tantum, sed cordigrandus est Deus: melior est quinque psalmorum decantatio cum cordis puritate, & serenitate, & spiritali hilaritate, quam totius psalterij modulatio cum anxietate cordis, & tristitia. *c. 24. de Conf. D. 5.*
 Non est vox ad aures Dei, nisi animi affectus. *c. 12. D. 38.*
 Non pax queritur, ut bellum excite-

tur, sed bellum geritur, ut pax adquiratur. *c. 3. 23. q. 1.*
 Nullus debet alicui in alterius damnum benefacere. *c. 3. 14. q. 5.*
 Non decet à capite membra discedere, sed juxta Sacræ Scripturæ testimonium omnia membra caput sequantur. *c. 1. D. 12.*
 Non potest corpus corrumpi, nisi prius animus fuerit corruptus. *c. 8. 32. q. 5.*
 Non satis est bene velle, sed etiam benefacere: nec satis est iterum benefacere, nisi id ex bono fonte, id est, ex bona voluntate proficiatur. *c. 14. D. 86.*
 Nihil, quod ad cautelam pertinet, omitendum est. *c. 10. D. 63.*
 Negligere, cum quis possit deturbare perverios, nihil aliud est, quam fovere. *c. 3. D. 83.*
 Non caret scrupulo societatis occultæ, qui manifesto facinori desinit obviare. *c. 3. D. 83.*
 Nihil obviat saluti credentium diversæ pro loco, & tempore consuetudines, si illis Canonica non obstat auctoritas. *c. 3. D. 12.*
 Non habet duplex cor, qui propter varium eventum verbum suum non adimplet. *c. 14. 22. q. 2.*
 Necessitas dispensationem inducit. *c. 7. D. 34.*
 Necessitas caret Lege. *c. 4. de Reg. jur. c. 2. de Observat. jesun.*
 Non est consequens, ut continuo erret quisquis aliquid nescit, sed quisquis se existimat scire, quod nescit. *c. 11. D. 38.*
 Nemo rectè monitoris personam suscipit, nisi qui actibus suis errata condemnat, & amore innocentia conversatione demonstrat. *c. 2. D. 81.*
 Nihil est infelicis felicitate peccantium, quia peccatis nutritur impunitas, & mala voluntas, velut hostis interior roboratur. *c. 2. 23. q. 1.*
 Non ideo approbanda est consuetudo mala, quia locus bonus est: quia non pro locis res, sed pro rebus loca amanda sunt. *c. 10. D. 12.*
 Novis in fide minor poenitentia imponitur. *c. 8. de Pœnit. & remis.*
 Non sunt facienda mala culpæ, ut evēniant bona. *c. 4. 23. q. 2.*
 Non est opus sanis Medicus, sed male habentibus juxta Evangelicam veritatem. *c. 18. 2. q. 1.*
 Negligentia est eruditionis noverca. *c. fin. D. 83.*
 Nunquam per obedientiam malum fieri, aliquando autem per obedientiam de-

bet bonum, quod agitur intermitteri. *c. 99. 11. q. 3.*
 Non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum. *c. 58. de Reg. jur. in 6.*
 Nullus ex consilio, dummodo fraudulentum non fuerit, obligatur. *c. 62. de Reg. jur. in 6. L. 47. ff. eod.*
 Nemo potest plus juris transferre in alium, quam sibi competere dignoscatur. *c. 79. de Reg. jur. in 6. L. 54. ff. eod.*
 Nominis appellatione res significatur. *L. 4. ff. de V. S.*
 Novale est terra noviter ad culturam redacta. *c. 1. de V. S. vel de cuius cultura non est memoria, & quod prius modicum, vel nullum fructum asserbat. c. 21. eod.*
 Non dicitur natus, qui statim decessit. *c. 3. de V. S.*
 Non videtur cœpisse, qui per exceptionem à petitione removetur. *L. 13. ff. de Reg. jur.*
 Nuptias non concubitus, sed consensus facit. *L. 30. ff. de Reg. jur.*
 Nemo qui condemnare potest, absolvere non potest. *L. 37. ff. de Reg. jur.*
 Non videtur quisquam id capere, quod ei necesse est alij restituere. *L. 51. ff. de Reg. jur.*
 Non defendere videtur non tantum qui latitat, sed, & is, qui præsens negat, se defendere, aut non vult suscipere actionem. *L. 52. ff. de Reg. jur.*
 Nullus videtur dolo facere, qui suo jure utitur. *L. 55. ff. de Reg. jur.*
 Nulla intelligitur mora ibi fieri, ubi nulla petitio erit. *L. 88. ff. de Reg. jur.*
 Nemo de domo sua extrahi debet. *L. 104. ff. de Reg. jur.*
 Nihil interest, ipso jure quis actionem non habeat, an per exceptionem infirmetur. *L. 112. ff. de Reg. jur.*
 Nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest. *L. 134. §. un. ff. de Reg. jur.*
 Non videtur perfectè casusque id esse, quod ex casu auferri potest. *L. 139. §. un. ff. de Reg. jur.*
 Non omne, quod licet, honestum est. *L. 144. ff. de Reg. jur.*
 Non debet melioris conditionis esse, quam auctor meus, à quo jus in me transit. *L. 175. §. un. ff. de Reg. jur.*
 Non est singulari concedendum, quod per Magistratum publicè possit fieri: ne occasio sit majoris tumultus faciendi. *L. 176. ff. de Reg. jur.*
 Nihil peri potest ante id tempus, quo

per rerum naturam perfolvi possit: & cum solvendi tempus obligationi additur, nisi eo praterito, peti non potest. *L. 186. ff. de Reg. jur.*

Nulla censetur illius obedientia, qui obedit tantum in his, quæ appetit: vel etiam in repugnansibus, sed præter voluntatem: nam aliquando obedientia si de suo aliquid habeat, nulla est: aliquando autem, si de suo aliquid non habuerit, minima. *c. 10. §. 1.*

Non Sermoni res, sed sermo rei subiectus est. *c. 6. de V. S.*

Non possunt omnes articuli singillatim aut Legibus, aut Senatus Consultis comprehendi. *L. 12. ff. de Legib.*

Non potest esse Pastoris exculatio, si lupus oves comedit, & Pastor nescit. *c. 10. de Reg. jur.*

Nihil obstat narrandi diversitas, ubi eadem dicuntur. *c. 7. de V. S.*

O

457. Obligatus ad factum præcisè facere compellitur. *L. 3. ff. 14. p. 5.*

Obligatio alternativa natura est uniceque in solidum actum tribuere. *L. 2. ff. de Duobus reis.*

Oves, quæ Pastori suo commissa sunt, cum nec reprehendere debent, nec ullatenus accusare possunt. *c. 13. 2. q. 7.*

Omne, quod rarum est, plus appetitur, sicut pulegium apud indos pipere pretiosius est. *c. 24. D. 93.*

Obligatio semel extincta non reviviscit amplius. *L. 98. §. 8. ff. de Solutionib.*

Omnis definitio in jure periculosa est. *L. 202. ff. de Reg. jur.*

Ob errorem communem jurisdictionis necessaria à Legislatore suppletur. *L. Barbarius Philippus, 3. ff. de Offic. Prator. c. 1. 3. q. 7.*

Obscuritas in omni dispositione reprobat, ac proinde fugienda est. *c. 2. D. 4.*

Opposita juxta se posita magis elucescunt. *L. un. §. 2. G. de Caduc. tollend.*

Obscure respondere, & non respondere paria habentur. *L. 11. §. 7. ff. de Interrogat.*

Omnis ætas ab adolescentia prona est in malum. *c. 1. 12. q. 1.*

Odio habeantur peccata, non homines. *c. 2. D. 86.*

Omnis, qui justè judicare vult, stateram in manu gestat, & in utroque penso justitiam, & misericordiam portat: sed per justitiam reddit peccanti senten-

tiam: per misericordiam peccanti temperat: cœnam, ut iusto libramine quædam per aequitatem corrigat: quædam verò per miserationem indulgeat. *c. 10. D. 45.*

Omne, quod malè possideret alienum est: malè autem possidet, qui malè utitur. *c. 11. 14. q. 4.*

Oculra, & incognita illi sunt relinquentia, qui solus novit corda filiorum hominum. *c. 20. 2. q. 4.*

Obedientia victimis jure præponitur: quia per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria maculatur. *c. 10. 8. q. 1.*

Omnes habere oportet simplicitatem columbæ, ne cuiquam machinentur dolos: & serpentis astutiam, ne aliorum supplantentur insidijs. *c. 13. 6. q. 1.*

Omnis ordo Ecclesiasticus suis innititur Rectoribus: sicut apibus, & gruibus unus rector est. *c. 41. 7. q. 1.*

Opinio prævalet manifestæ veritati. *c. 4. D. 8.*

Omnis res per quascumque causas nascitur, per easdem dissolvitur. *c. 1. de Reg. jur. L. 35. ff. eod.*

Odia restringi, & favores convenit ampliare. *c. 15. de Reg. jur. in 6.*

Oppidum ab ope dicitur, quod ejus rei causa moenia sint constituta. *L. 239. §. 7. ff. de V. S.*

P

458. Parum pro nihilo reputatur. *L. 32. ff. de Condition. & demonstr.*

Perversio Ordinis, quando Ordo non est de substantia, non vitiat actum; arg. *L. 1. G. de Appellation.*

Principale concedens concedit subinde accessorium. *L. 2. ff. de Jurisdic.*

Par in parem non habet imperium. *L. 4. ff. de Recept. qui arbit. c. 20. de Elect.*

Plus cautionis est in re, quam in persona. *L. 25. ff. de Reg. jur.*

Plures eandem rem simul possidere non possunt. *L. 3. §. 5. ff. de Acquired. possess.*

Perpetua exceptione tutus solorum per errorem repetit. *L. 40. ff. de Condict. indebit.*

Proximè accingendus pro accitio habetur. *L. 43. ff. de Testam. Militar.*

Privatio præsupponit habitum. *L. 208. ff. de Reg. jur.*

Plus valet quod est in veritate, quam quod est in opinione. *L. 2. §. 15. ff. Pro emptor.*

Prohibito aliquo, prohibetur etiam id, per

per quod pervenitur ad illud. *L. 16. ff. de Sponsalib.*

Potius debemus substantiam, quam opinionem intueri. *L. 2. §. 1. ff. Pro emptor.*

Potestas nulli conceditur in destructionem, sed in ædificationem. *Trid. sess. 14. de Penit. cap. 7.*

Pœna inventa sunt, ut delinquentes corrigantur. *c. 32. 23. q. 4.*

Pompa exequiarum, & conditio sepultura magis vivorum solatia sunt, quam subsidia mortuorum. *c. 22. 23. q. 2.*

Pro necessitate temporum, & pro consideratione ætatum multa oportet temperari. *C. fin. D. 14.*

Proemium denotat causam finalem, & mentem loquentis ostendit. *L. fin. ff. de Hered. instituent.*

Prius nominatus censetur magis dilectus. *L. 4. ff. de Stipulat. servor.*

Præsumptio cedit veritati, siquidem veritas prævalet præsumptioni. *L. 57. ff. de Jure dotium.*

Pares cum paribus facillimè congregantur. *L. 27. §. 1. ff. de Tutor. & Curat.*

Propositio copulativa utrumque extremum verificari requirit. *c. 25. de Refc.*

Principium, & initium à Deo est. *c. 1. D. 23.*

Propositio alternativa, seu disjunctiva unius extremi positione verificatur. *c. 4. de Rescript.*

Promptiora sunt jura ad absolvendum, quam ad condemnandum. *c. 3. de Probation.*

Partibus non expressis in societate debent fieri æquales, non secundum proportionem Arithmeticam, sed secundum Geometricam. *L. 6. ff. Pro socio.*

Probationum facultas coangustari non debet. *L. 21. in fin. C. de Heretic.*

Proprium copulæ est distribuere vim verbi æqualiter inter personas copulatas. *L. 11. §. 1. ff. de Duobus reis.*

Processus in infinitum, ut absurdum vitari debet. *L. 13. §. fin. ff. de Damn. infect.*

Princeps jus in serinio pectoris habere creditur, non tamen censetur facta, consuetudines, vel Leges particulares, & locales scire. *c. 1. de Constit. in 6.*

Privilegiatus adversus privilegium non gaudet privilegio. *L. 11. §. 6. ff. de Minorib. C. fin. de Ordin. cognit.*

Paria sunt non esse, & inutiliter esse. *L. 1. §. 2. ff. Quod cuiusq. Univers.*

Plus solet timeri, quod specialitèr injungitur, quam quod generalitèr impera-

tur. *c. 6. D. 23. r. 11. de Heretic.*

Privilegium sanè meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate. *c. 7. D. 74. c. 24. de Privileg.*

Papa communiter vult jura Diocœsanâ inviolata servare. *c. 2. de Religios. domib.*

Publicè expedit, suprema hominum iudicia exitum habere. *L. 5. ff. de Testam. quemadmod.*

Plura remedia non possunt concurrere circa eandem personam, sed electione unius alterum tollitur. *L. 9. §. 1. ff. de Tribut. actio. quod intelligitur, quando remedia ex eodem fonte oriuntur, & ad idem competunt: non quando ex diversis fontibus, vel causis resultant.* *L. 8. §. 12. ff. de Inoffic. Testam.*

Paria habentur scire, & debere scire. *L. 5. ff. de Reb. credit.*

Plura sunt negotia, quam vocabula. *L. 4. ff. de Praescript. verbis.*

Pater, & filius una eademque persona iure censentur. *L. fin. C. de Impuâ. & alijs substit.*

Protestatio contraria facta non revelat protestantem. *L. 60. §. 6. ff. Locat. c. 20. de Offic. Delegat.*

Protestatio fit, ne ab altero præjudicium juri suo fiat. *c. 21. de Sentent. & re judic.*

Præcipitatio in judicando est justitiæ non verca. *Clem. 2. de Sentent. & re judic.*

Plus erga corrigendos agat benevolentia, quam severitas: plus charitas, quam potestas. *c. 6. D. 45.*

Pelle sub agnina latitat mens sæpè lupina. *c. 11. de Heretic. in 6.*

Peccator offendens in uno factus est omnium reus. *c. 9. de Reg. jur.*

Possessor malæ fidei ullo tempore non præscribit. *c. 2. de Reg. jur. in 6.*

Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum. *c. 4. de Reg. jur. in 6.*

Peccati venia non datur nisi correcto. *c. 5. de Reg. jur. in 6.*

Privilegium personale personam sequitur, & extinguitur cum persona. *c. 7. de Reg. jur. in 6.*

Pro dubijs resolvendis ad seniores recurrere oportet. *c. 3. D. 20.*

Proximi vulnus crudeliter fletur, & misericorditèr vindicatur, ut sanetur. *c. 1. §. 9. 5.*

Proximos diligere est de eorum perditione dolere, & ad eorum correctionem quotidie laborare. *c. 3. 23. q. 4.*

Plures vitam bonorum amplius, quam debent, laudant: & ne qua elatio de-

laude surrepat, permittit Deus, malos in obreclationem, & oburgationem prorumpere, ut si qua culpa ab ore laudantium in corde nascitur, ab ore vituperantium suffocetur. *c. 11. 6. q. 1.*
 Populus a Sacerdotibus docendus est, & corripiendus, non ipsi ab eo. *c. 8. 6. q. 1.*
 Prima Sedes (hoc est Romana) omnes judicat, & a nullo judicatur. *c. 9. §. Sola, 9. q. 3.*
 Patientia Superioris in adversitate plus laudabilis est, quam quies in Religione. *c. 46. c. 47. 7. q. 1.*
 Prælati perveria perpetrantes tot moribus digni sunt, quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt. *c. 3. 11. q. 3.*
 Præcepta patientie potius virtute animi, quam ostentatione corporis, servanda sunt. *c. 2. 23. q. 1.*
 Patrus, quoad conditionem, ventrem sequitur. *C. fin. 32. q. 4.*
 Prædicator gloriam suam evacuat, quando non pro æterno, sed pro fructu temporali laborat. *c. 9. 1. q. 2.*
 Peccata, quæ in Deum, vel proximum committuntur, à nobis punienda sunt, ea vero, quibus in nos delinquitur, vel toleranda patienter, vel potius dissimulanda sunt. *c. 27. §. Hinc, 23. q. 4.*
 Pœnitens omnes judicat, ipse vero à solo Deo judicatur. *c. 15. 9. q. 3.*
 Propter excessus majorum, aliquando contingit afflictio minorum. *c. 11. 1. q. 4.*
 Pacta contra bonos mores, vel Leges, vel contra honestas consuetudines, nullius sunt momenti. *c. 2. D. 8.*
 Pacificus est quisquis, vel quod potest, arguendo corrigit, vel quod corrigere non potest, salvo pacis vinculo excludit: vel quod salvo pacis vinculo excludere non potest, æquitate improbat, siemitate supportat. *c. 5. 23. q. 4.*
 Peccata Sacerdotum, Religiosorum, vel Superiorum celare debemus, & non infamium, sed pudoratos filios Noe imitantes, paternam verecundiam contegamus. Et exemplo Constantini, qui dixit: si proprijs oculis vidissem Sacerdotem Dei peccantem, chlamydem meam expoliarem, & cooperirem eum, ne ab aliquo videretur. *c. 8. D. 96.*
 Populus non minus, quam decem personis constituitur. *c. 3. 10. q. 3.*
 Presbyteros turba contemptibiles facit. *c. 24. D. 93.*

Perfectis licet ad exemplum Christi D. injuriam verbis, quamvis non verberebus repellere. *c. 23. q. 1.*
 Prudentia aliquando est auditores, vel interrogantes responsonibus eludere. *c. 2. D. 43.*
 Plurimorum utilitas unius utilitati, aut voluntati absurdio preferenda est. *c. 35. 7. q. 1.*
 Pictura, & imagines Sanctorum sunt libri, & scriptura Laicorum. *c. 27. de Conf. D. 3.*
 Paria crimina pari compensatione tolluntur. *C. pen. & fin. de Adulter.*
 Pacta, quantumcumque nuda, omnino servari à contrahentibus debent. *c. 1. de Pact. L. 2. tit. 16. lib. 5. R. C.*
 Plus semper continet, quod est minus. *c. 35. de Reg. jur. in 6. L. 110. ff. eod.*
 Pro possessore habetur, qui dolo desistit possidere. *c. 36. de Reg. jur. in 6. L. 150. ff. eod.*
 Pluralis locutio duorum numero contenta est. *c. 40. de Reg. jur. in 6.*
 Præsumitur ignorantia, ubi scientia non probatur. *c. 47. de Reg. jur. in 6.*
 Potest quis per alium, quod potest facere per se ipsum. *c. 68. de Reg. jur. in 6.*
 Parentis appellatione non tantum pater, sed etiam avus, & proavus, & dicitur: sed omnes superiores continentur: sed & mater, & avia, & proavia. *L. 5. ff. de V. S.*
 Proximus est, cui nemo antecedit, superius, quem nemo sequitur. *L. 92. ff. de V. S.*
 Potest aliquorum appellatio, & universos significare. *L. 95. ff. de V. S.*
 Perfectissimum adficium is videtur, qui ita consummavit, ut jam in usu esse possit. *L. 139. ff. de V. S.*
 Primogenitus dicitur, qui primo nascitur, etiam si nullus eum sequatur. *c. 5. de V. S.*
 Plebs est ceteri Cives sine Senatoribus. *L. 238. ff. de V. S.*
 Privilegium contra consuetudinem juri Communi obviantem, largè est interpretandum. *c. 18. de V. S.*
 Pupillus omnia negotia Tutore auctore agere potest. *L. 5. ff. de Reg. jur.*
 Privatorem conventio juri publico non derogat. *L. 45. §. un. ff. de Reg. jur.*
 Pupillus nec velle, nec nolle in eam parte, nisi adposita Tutoris auctoritate creditur. *L. 189. de Reg. jur.*
 Privilegia, quæ causæ sunt ad hæredem transmittuntur, secus quæ persona sunt. *L. 196. ff. de Reg. jur.*

Prius

Prius nominatus alijs præfertur. *L. 34. ff. de Usufruct. & quemadmod.*

Q

459. Quod nullius est primò occupanti acquiritur. *L. 3. ff. de Acquir. rer. domin.*
 Quod à principio fuit voluntatis ex post facto sit necessitatis. *c. 21. de Reg. jur. in 6. L. 5. C. de Oblig. & actionib.*
 Quem ætas, non vita seniore facit, graviter increpandus est. *c. 28. 2. q. 7. junct. epigraph.*
 Quæ sunt per privilegium possunt communiter, & per consuetudinem fieri. *c. 13. de Foro compet.*
 Quæ in præfationibus dicuntur in sequentibus censentur repetita. *L. 134. §. 1. ff. de V. O.*
 Quod meum est amplius meum fieri nequit. *L. 3. §. 4. ff. de Acquir. possess.*
 Quæ sine conditione voventur sine conditione solvuntur. *C. un. in fin. 32. q. 8.*
 Quod in uno negatur, de alio concessum intelligitur. *c. 5. de Præsumpt.*
 Qui juxta suum gradum honorari cupit alios juxta suos gradus honorare debet, juxta illud Oratoris Domitij: Cur ego te habeam ut Principem, cum tu me non habeam, ut Senatorem? *c. 7. D. 95.*
 Quilibet ex honestate debet voluntarios labores appetere, ut alijs præparet quietem. *c. 1. de Rest. spoliat. in 6.*
 Qui non potest suum munus implere, & peccat non implendo, officium etiam relinquere tenetur. *c. 10. de Remunt.*
 Qui altari servit de altari vivere debet. *c. 16. de Præbend.*
 Qui non facit quod debet, non recipit, quod oportet. *L. 3. C. de Condition. infer.*
 Quilibet potest juri principaliter pro se introduco renuntiare. *L. 29. C. de Pactis. c. 6. de Privileg.*
 Qui inter bonos malus est, pessimus esse solet. *c. 9. D. 47.*
 Qui semel est hæres nunquam desinit esse hæres. *L. 88. ff. de Hæred. instituent.*
 Quæ facta laudant pietatem, exultationem, verecundiam nostram, & ut generaliter dixerim, quæ contra bonos mores sunt, nec facere nos posse credendum est. *L. 15. ff. de Condition. institut.*
 Quilibet potest alterius conditionem meliorem, non verò deteriozem facere. *L. 39. ff. de Negot. gest.*

Qui semel aliquam qualiter permanentem habuit, semper ipsam habere præsumitur, donec contrarium probetur. *L. 16. C. de Probat.*
 Quæ non probantur prohibita, licita, & permessa censentur. *L. 28. §. 2. ff. de Ex quib. caus. major.*
 Qui quod potuit noluist, & quod voluit non potuit nihil fecit. *L. 3. ff. de Rebus dub.*
 Quæ in continenti fiunt, in esse censentur. *L. 40. ff. de Rebus credit.*
 Qui agit male odit lucem juxta Evangelicam veritatem. *c. 24. de Offic. Deleg.*
 Quibus vetium est minus, censetur etiam vetium majus. *L. 4. ff. de Senator.*
 Quod differtur non aufertur. *L. 2. C. de Precib. Imperat. offer.*
 Quod non est correctum stare non prohibetur. *L. 32. §. fin. C. de Appellat.*
 Qui ex duobus illatis alterum negat reliquum affirmare præsumitur. *c. 5. de Præsumption.*
 Quod major pars Civitatis, Collegij, vel Communitatis facit ab omnibus factum videtur. *L. 19. ff. ad Municip.*
 Quædam sunt, quæ nescire, quam scire melius est. *c. 11. D. 38.*
 Qui dicit: Omne, vel totum, nihil excludit. *L. 29. ff. de Hæred. instituent.*
 Quod nullum habet tempus prænitum, quocumque vitæ spatio potest fieri. *L. 10. ff. de Condit. & demonstr.*
 Qui alicujus consilium requirere debet, non trique illud sequi tenetur. *c. 7. de Arbitr.*
 Quando est periculum in mora facile rigor, & præcepta Legum dispensantur. *arg. c. 4. de Reg. jur.*
 Quæ singula non probant collecta juvant. *c. 13. de Probation.*
 Quando Canon, vel Lex deficit, judicium relinquatur arbitrio Judicis. *c. 3. §. fin. 13. q. 2. c. 4. §. 1. de Offic. Delegat.*
 Quod nullum est neutiquam irritari, nec rumpi valet. *L. 5. ff. de Injusso rupt.*
 Quando cumque exiit conditio retrotrahitur ad tempus dispositionis factæ, ita ut ab initio pura censatur. *L. 8. §. 1. ff. de Pericul. & commod.*
 Quod Author Canonis non reservabit, hoc concessisse videtur. *c. 29. de Sentent. excom.*
 Quæ differunt penes magis, & minus non differunt specie. *L. 11. ff. Quemadm. servit.*
 Quilibet ratione sic distans, pati debet Legem, quam ipse tulit. *c. 6. de Constit.*
 Qui vult antecedens vult consequens, quod

quod ex illo naturaliter inferitur. *L. 1. §. 1. ff. Si usufruct. petat.*
 Quod sine termino debetur, statim debetur. *L. 14. ff. de Reg. jur.*
 Qui pro se habet Jus Commune privilegio non indiget: frustra enim precibus impetratur, quæ Lege permissa sunt. *L. un. G. de Theaur. lib. 10.*
 Quando de mente Testatoris constat, à verbis, & argumentis receditur: quia potius mens, quam scriptura debet attendi. *L. 7. §. 2. ff. de Supellect. legat.*
 Qui factum promissit ad factum tenetur: si non fecit, vel amplius non potest fieri, ad interesse obligatur. *L. 1. ff. de Action. empt.*
 Quæ in consequentiam veniunt, non curantur. *L. 5. §. 2. ff. de Auth. Tutor.*
 Quod in certo loco permissum est, in alio censetur vetitum: & quod in certo loco vetitum est, in alio permissum censetur. *L. 22. ff. de Legib. L. 12. ff. de Judic.*
 Quod pervenit ad casum, à quo incipere non potest vitatur. *L. 140. §. 2. ff. de V. O.*
 Qui contra formam mandati facit, nihil facit. *c. 22. de Offic. delegat.*
 Qui ejusdem Patriæ sunt, naturaliter se amant, præcipue in Regionibus longinquis. *L. 4. tit. 27. p. 4.*
 Qui alicujus professionis est, non debet alterius, quam forte nunquam salutavit, officium obtinere: quippe in tali conjunctione cithara cum psalterio male concordat. *c. 5. de Cleric. conjugat.*
 Qui similem cum alijs vitam suscipiunt, similem in Legibus debent sentire disciplinam. *c. 3. de Statu Monach.*
 Qui facit quod facere non debet, non videtur facere id, quod facere iustus est. *L. 2. ff. de Reg. jur.*
 Quod agitur à Prælati facile trahitur à subditis in exemplum. *c. 7. de Voto.*
 Qui non habet in ære luat in corpore. *L. fin. ff. de In jus vocand. L. 1. §. fin. ff. de Pœnis. c. 1. 14. q. 6.*
 Qui male facta hominum laudibus efferrunt, augment, quæ increpare debuerunt. *c. 2. D. 46.*
 Qui de suis facultatibus aliquid Ecclesiæ contulerunt, si ipsi, aut filij eorum redacti fuerint ad inopiam, ab eadem Ecclesia suffragium vitæ pro temporis usu percipiunt. *c. 30. 16. q. 7.*
 Qui candorem sibi iustitiæ, sive sapientiæ tribuit à luce se supernæ cognitionis excludit. *c. 1. D. 49.*
 Quod nullum est, nullum producit effectum. *c. 52. de Reg. jur. in 6.*

Quilibet debet servare morem Ecclesiæ, vel Civitatis, in qua vivit, ut sic nulli ipse sit scandalum, nec alij sibi. *c. 11. D. 12. concordat illud: Si fueris Roma, Romano vivito more.*
 Qui peccantem defendit, acrius, quam ille, qui peccavit, coercetur. *c. 100. 11. q. 3.*
 Qui cum potuerunt, nunquam converti voluerunt, cum jam peccare nequeunt, non sic facile acquirunt, quod volunt. *c. 6. de Pœnis. D. 7.*
 Qui honorem non habet, honorem dare non potest. *c. 17. 1. q. 1. Et hinc: honor est in honorante.*
 Qui non repellit à socio injuriam, si potest, tam est invitio, quam ille, qui facit. *c. 7. 23. q. 3.*
 Quæ de novo emergunt, novo indigent auxilio. *L. 11. §. 8. ff. de Interrogat.*
 Quod belli calamitas introduxit, debet pacis lenitas sopire. *L. un. C. de Caduc. tollend.*
 Quod tibi non vis, alteri ne facias. *c. 14. D. 50.*
 Qui iratus crimen aliquod cuilibet temere objecerit, convitium non est pro accusatione habendum. *c. 5. 2. q. 3.*
 Qui societatem fraternitatis aliqua discordiæ peste commaculant, Deum, qui charitas est, tanquam Judas produnt. *c. 83. 11. q. 3.*
 Qui iudicium resistit, apparet eum de justitia diffusum. *c. 12. 11. q. 1.*
 Qui se scit alijs esse præpositum, non molestè ferat, aliquem esse sibi prælatum. *c. 12. 2. q. 6.*
 Qui rectè judicat, & præmium inde remunerationis expectat, fraudem in Deum perpetrat: quia justitiam, quam gratis impertiri debuit, acceptione pecuniarum vendit. *c. 66. 11. q. 3.*
 Qui præsumt, non ex locorum, vel generis dignitate, sed morum nobilitate innotescere debent, nec urbium claritate, sed fidei puritate. *c. 3. D. 40.*
 Quando audientes ita indigni, & improbi sunt, ut contemptus timeatur, taceat Prædicator, ne det Sanctum Canibus, & ne mirat margaritas ante porcos. *c. 23. 11. q. 3.*
 Quando multorum strages timetur, detrahendum est aliquid leveritatis, ut majoribus malis sanandis charitas sincera subveniat. *c. 25. D. 50.*
 Quando aliquid bonum alicui facimus, si quid per hæc præter nostram voluntatem cuiquam male acciderit, nobis non imputatur. Quid enim est in usu ho-

hominum bono, ac licito, unde non possit, etiam perniciis irrogari? *c. 8. 23. q. 5.*
 Quando exterior persecutio Prælato ratione personæ inferitur, exemplo Christi, fugienda est: sed cum ratione gregis, vel fidei, est constanter subeunda. *c. 48. §. Hoc, 7. q. 1.*
 Qui docet, & instruit animas rudes, oportet, talem esse, ut pro ingenio discipulorum semetipsum possit aptare, & verbi ordinem pro audientis capacitate dirigere. *c. 12. 8. q. 1.*
 Qui ea docet, quæ ab auditoribus non valent intelligi, non ad eorum utilitatem, sed ad sui ostentationem facit. *c. 5. D. 43.*
 Qui juri suo semel renuntiavit, non valet postea ad ipsum redire. *c. 16. de Election.*
 Qui in continentibus Urbis nati sunt, Romæ nati intelliguntur. *L. 147. ff. de V. S.*
 Qui caret aliquo gradu, vel dignitate nequit allumere insignia illius gradus, vel dignitatis. *c. 6. de Privileg. junct. Gloss.*
 Quod in peccatis levius castigari necessè est, non sævientis plectatur animo, sed medentis. *c. 2. D. 86.*
 Quod non est licitum in Lege, necessitas facit licitum. *c. 4. de Reg. jur.*
 Quod latentè, aut per vim, vel alias illicitè introductum est, nulla debet stabilitate subsistere. *c. 5. de Reg. jur.*
 Quidquid in sacratis Deo rebus, & Episcopis, injustè agitur, pro sacrilegio reputatur. *c. 7. de Reg. jur.*
 Qui ex timore facit præceptum, aliter, quam debeat, facit: & ideo jam non facit. *c. 8. de Reg. jur.*
 Quod semel placuit, amplius displicere non potest. *c. 21. de Reg. jur. in 6.*
 Quod quis mandato facit Judicis, dolo facere non videtur, cum habeat parere necessè. *c. 24. de Reg. jur. in 6. L. 167. §. un. ff. eod.*
 Quæ à Jure Communi exorbitant, nequaquam ad consequentias sunt trahenda. *c. 28. de Reg. jur. in 6.*
 Quod omnes tangit ab omnibus debet approbari. *c. 29. de Reg. jur. in 6.*
 Qui tacet consentire videtur. *c. 43. de Reg. jur. in 6.*
 Qui prior est tempore potior est jure. *c. 54. de Reg. jur. in 6.*
 Qui sentit onus sentire debet commodum, & e contra. *c. 54. de Reg. jur. in 6. L. 10. ff. eod.*
 Quod ob gratiam alicujus conceditur, Tom. II.

non est in ejus dispendium retorquendum. *c. 61. de Reg. jur. in 6.*
 Quæ contra jus sunt, debent utique pro infectis haberi. *c. 64. de Reg. jur. in 6.*
 Quod alicui suo non licet nomine, nec alieno licebit. *c. 67. de Reg. jur. in 6.*
 Qui ad agendum admittitur, est ad excipiendum multo magis admittendus. *c. 71. de Reg. jur. in 6. L. 156. §. 1. ff. eod.*
 Qui facit per alium est perinde, ac si faciat per se ipsum. *c. 72. de Reg. jur. in 6.*
 Quod alicui gratiosè conceditur trahi non debet alijs in exemplum. *c. 74. de Reg. jur. in 6.*
 Qui contra jura mercatur, bonam fidem præsumitur non habere. *c. 82. de Reg. jur. in 6.*
 Quoties dubia interpretatio libertatis est, secundum libertatem respondendum erit. *L. 20. ff. de Reg. jur.*
 Qui potest invitis alienare, multo magis, & ignorantibus, & absentibus potest. *L. 26. ff. de Reg. jur.*
 Qui ex liberalitate conveniuntur, in id, quod facere possunt, condemnantur. *L. 28. ff. de Reg. jur.*
 Quod attinet ad Jus Civile servi pro nullis habentur: non tamen, & Jure Naturali: nam quoad Jus Naturale attingit omnes homines æquales sunt. *L. 32. ff. de Reg. jur.*
 Qui in alterius locum succedunt justam habent causam ignorantiam, an id, quod peteretur, deberetur. *L. 42. ff. de Reg. jur.*
 Quidquid calore iracundiæ, vel fit, vel dicitur, non prius ratum est, quam si perseverantia apparuit, iudicium animi fuisse. *L. 48. ff. de Reg. jur.*
 Quoties idem sermo duas intentionis exprimit, ea potissimum excipiat, quæ rei gerendæ aptior est. *L. 67. ff. de Reg. jur.*
 Quoties duplici jure defertur alicui successio, repudiato novo jure, quod ante defertur, suppetit vetus. *L. 91. ff. de Reg. jur.*
 Qui vetante Prætoris fecit, adversus Edictum fecisse propriè dicitur. *L. 102. ff. de Reg. jur.*
 Quod contra rationem juris receptum est, non est producendum ad consequentias. *L. 141. ff. de Reg. jur.*
 Quod ipsis, qui contraxerunt obstat, & successoribus eorum obstat. *L. 143. ff. de Reg. jur.*
 Quod evincitur, in bonis non est. *L. 190. ff. de Reg. jur.*

R

- 460 Reipublica interest, ne delicta maneat impunita. *L. 51. §. 2. ff. ad Leg. Aquil. c. 33. 23. q. 4.*
- Res de facili ad suam primariam naturam redit. *L. 23. ff. de Liber. & posthum.*
- Reprehensibile est alterius beneficio, & liberalitate abuti. *c. 15. de Rescript.*
- Renuntiatio bene regentis non est de facili admittenda. *c. 10. de Renuntiat.*
- Res, quæ casu fortuito perit, suo Domino perit. *L. 9. C. de Pignorat. action.*
- Relatum est in referentia cum omnibus suis qualitatibus. *L. 77. ff. de Hæredib. instituend.*
- Respublica jure minoris utitur. *L. 4. C. Quibus ex caus. major.*
- Regula juris certa est, ex maleficijs poenales actiones in hæredem rei non competere. *§. 1. Inst. de Perpet. & temp.*
- Religiosus nec velle, nec nolle habere intelligitur. *C. fin. de Testament. in 6.*
- Res ubicunque sit pro suo Domino clamat. *L. 44. ff. de Condiç. indebit.*
- Ratio, & usus obtinuit, neminem cui non vult, contra utilitatem, & rationem cogi de proprio facere beneficium. *c. 4. 10. q. 2.*
- Ratio Legis tamquam ejus anima habetur. *L. 7. ff. de Bonis damnator.*
- Remota personarum, & munerum acceptatione, ob vitæ meritum, & sapientiæ donum debent eligi benemeriti ad officia, & dignitates. *c. 34. D. 63.*
- Ridiculum est, & satis abominabile dedecus, ut temporibus nostris, vel falso insimulari Sanctam Dei Ecclesiam permittamus, vel eas traditiones, quas antiquitas à Patribus suscepimus pro libitu semper errantium infringi patiamur. *c. 5. D. 12.*
- Rektor debet esse discretus in silentio, utilis in verbo: ne aut tacenda proferrat, aut proferenda reticeat. *c. 1. D. 43.*
- Resecandæ sunt putridæ carnes, & scabiosa ovis à catulis repellenda, ne tota domus massa, corpus, & pecora ardeant, corrumpantur, putrescant, intereant. *c. 16. 24. q. 3.*
- Ream linguam non facit, nisi mens rea. *c. 3. 22. q. 2.*
- Reiterari oportet, quod male actum est. *c. 24. 1. q. 7.*
- Reus non perimiscit culpam, quam reprimere nummis existimat. *c. 72. 11. q. 3.*

- Rectores improvidi humanam amittere gratiam formidantes, loqui libere recta perimiscunt, & juxta veritatis vocem, nequaquam jam gregis custodia, Pastorum studio, sed mercenariorum vice deserviunt, quia veniente lupo fugiunt, dum se sub silentio abscondunt, canes muti non valentes latrare. *c. 1. D. 43.*
- Res humanæ aliter tutæ esse non possunt, nisi quæ ad Divinam confessionem pertinent, & Regia, & Sacerdotalis defendat auctoritas. *c. 21. 23. q. 5.*
- Rarum est omne, quod magnum est. *c. 2. D. 59.*
- Rex, quæ homo Deo servit vivendo fideliter, quæ verò Rex est, servit Leges justa præcipientes, & contraria pronibentes convenienti vigore sanciendo. *c. 42. 23. q. 4.*
- Regia potestas instituta est, ut mali coercerentur, & quietus inter malos vivant boni. *c. 18. 23. q. 5.*
- Regum officium est facere judicium, & justitiam, & liberare de manu calumniantorum vi oppressos: & peregrino, pupilloque, & viduæ, qui facilius opprimuntur à potentibus, præbere auxilium. *c. 23. 23. q. 5.*
- Religiosi digni sunt convenienti honore. *c. 12. 16. q. 1.*
- Res cum suo onere transit. *c. 33. de Decimis.*
- Reprehensibile utique est, quod homines nimis curiosè de his, quæ non multum expedit discerent, & plura sapere, quam oporteat contra doctrinam Apostoli temerè appetant. *c. 1. de Renuntiat. in 6.*
- Ratio allegari profectò valet, jure scripto deficiente. *c. 31. de Election. in 6. junct. Glof. L. 7. ff. de Bonis damnator.*
- Respublica magis Religionibus, quam officijs, & labore corporis, vel sudore continetur. *c. 23. 23. q. 8.*
- Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum. *c. 9. de Regul. jur. in 6.*
- Ratihabitionem retrahere, & mandato non est dubium comparari. *c. 10. de Regul. jur. in 6.*
- Rationi congruit, ut succedat in onere, qui substituitur in honore. *c. 77. de Regul. jur. in 6.*
- Rei appellatio latior est, quam pecuniæ. *L. 5. ff. de V. S.*
- Rei appellacione, & causæ, & jura continentur. *L. 23. ff. de V. S.*
- Restituit, qui non solum corpus, sed etiam

- etiam omnem rem, conditionemque reddita causâ præstat. *L. fin. S. un. ff. de V. S.*
- Regula est, quæ rem, quæ est, breviter enarrat, non ut ex regula jus sumatur, sed ut ex jure, quod est, regula fiat. *L. 1. ff. de Reg. jur.*
- Refertur ad univerfos, quod publicè fit per majorem partem. *L. 160. ff. de Regul. jur.*
- Res judicata pro veritate accipitur. *L. 207. ff. de Reg. jur.*
- Reipublica cautia abesse eos solos intelligimus, qui non sui commodi causa, sed coacti absumt. *L. 36. L. 43. ff. Ex quib. caus. major.*
- S**
- 461 Si de interpretatione Legis quaratur, in primis inspiciendum est, quo jure Civitas retro in ejusmodi casibus usa fuisset: optima enim est Legum interpretatio consuetudo. *L. 37. ff. de Legib.*
- Si cæcus coactum ducit ambo in foveam cadunt, juxta Evangelicam veritatem. *c. 14. de Astate, & qualitat.*
- Satius est paucos bonos, quam multos malos habere Ministros. *c. 14. de Astate, & qualitat.*
- Sacerdos officium est nulli nocere, omnibus velle prodesse. *C. fin. de Postuland.*
- Sancta quippe rusticitas solum sibi prodest, & quantum edificat ex vitæ merito Ecclesiam Christi, tantum nocet, si destruentibus non resistat. *c. 56. 2. q. 7.*
- Sancta non sunt porcis, & canibus committenda. *c. 23. 11. q. 3.*
- Sæpe sequitur diversitatem corporum diversitas animorum. *c. 5. de Consec. Prebend.*
- Servus non habet legitimam personam standi in judicio. *L. 6. C. de Judic.*
- Servitutum moralitatem fere comparamus. *L. 209. ff. de Reg. jur.*
- Si vinco vincem te, à fortiori vincam te. *L. 14. §. 3. ff. de Divers. & temporal. præscript.*
- Solutio omnem speciem liberationis continet: magisque ad substantiam liberationis refertur, quam ad nummorum solutionem. *L. 54. ff. de Solutionib.*
- Successor factum prædecessoris præstare oportet, nisi hoc perniciosum sit: nam tunc illud mutare est necesse. *c. 28. D. 63.*
- Subrogatum sapit naturam ejus, in cuius locum subrogatur. *L. 10. §. 2. ff. Siquis caution.*
- Solis radius per Cloacas, & latrinas transiens non potest aliquid exinde contaminationis attrahere. *C. fin. 15. q. 8.*
- Sententia Pastoris, sive justa, sive injusta fuerit, timenda est. *c. 1. 11. q. 3.*
- Si in Laicis vix tolerabilis videtur inscitia, quanto magis in his, qui præstant, nec excusatione digna est, nec venia. *c. 3. D. 38.*
- Spoliatus, etiam si prædo sit, ante omnia est restituendus. *c. 5. de Restitut. Spoliator.*
- Sententia à discretione matris virtutum, non à noverca justitiæ, voluntaria scilicet judicantis præcipitatione procedere debet. *Clem. 2. de Sentent. & re judicat.*
- Summa æqualitas est in judicij servanda. *c. 5. de Exception.*
- Superlativum, & comparativum aliquando pro positivo ponuntur. *§. 5. Inst. de Locat. junct. L. 5. §. 2. ff. de Commod.*
- Subdelegatus subdelegare non potest. *c. 27. §. Si verò, de Offic. Delegat.*
- Sæpe plus attenditur ratio dispositionis, quam verba. *L. 77. §. 20. ff. de Legat. 2.*
- Sarius est Missam non cantare, aut non audire, quam in illis locis, ubi fieri non oportet, nisi pro summa contingat necessitate. *c. 11. de Cons. D. 1.*
- Si quod ago non valet, ut ago, valeat tamen ut valere potest. *C. fin. de Desponsat. impuber.*
- Scientia non curiosissimi hominis, qui omnia, quæ in Civitate, vel Communitate accidunt sciat, nec negligentissimi, qui ignoret, quæ omnes sciunt, sed talis oportet esse, ut rem diligenter inquirendo quis notam possit habere. *L. 9. ff. de Jur. & fact. ignorant.*
- Simulara æquitas duplex est iniquitas. *arg. c. 1. de Religios. domib. in 6. junct. Glof. V. sanctitatis.*
- Sapientis est in melius mutare consilium. *c. 10. 22. q. 4.*
- Sæpe in Legibus, alijsque Principum dispositionibus est pro ratione voluntas. *c. 1. de Constitut. Princip.*
- Si non potest alicui subveniri, nisi alter lædatur, commodius est, neutrum juvari, quam gravari alterum. *c. 10. 14. q. 5.*
- Sicut artium in suo quoque opere invenitur mater instantia, ita noverca eruditionis est negligentia. *c. 6. D. 83.*
- Sententiæ verbis præponendæ sunt, ut

præponitur animus corpori: & ita malle debemus virores, quam disertiores audire sermones, sicut malle debemus prudentiores, quam formosiores habere amicos. *c. 12. D. 38.*
 Si conscientia alicui in oculis Dei non accusat, nihil interest, quod homines sentiant, quod velint. *c. 51. 11. q. 3.*
 Sicut in contumacia perflitentibus severitas est ostendenda, sic humilitatis, & poenitentibus venia non est deneganda. *c. 8. 2. q. 4.*
 Superior in correctione excedens non tenetur à subditis veniam postulare. *c. 4. D. 86.*
 Si bonum est, quod præcipit Imperator, & Præfès, jubentis obsequere voluntati: si vero malum, responde illud de Actibus Apostolorum: obedire Deo oportet magis, quam hominibus. *c. 93. 11. q. 3.*
 Sana, & sancta doctrina à Sacerdote, Prælato, vel Prædicatore quantumvis malo bene sumitur: nec ipse eam coquinare valet. *c. 5. 15. q. 8.*
 Si omnia in hoc sæculo vindicata essent, locum Divina judicia non haberent. *c. 7. 6. q. 1.*
 Supervacuis ad beneficia laborat impendij, qui solem certat facibus adjuvare. *c. 7. 6. q. 1.*
 Sibi debitum honorem subtrahit, qui alteri honorem defert indebitum. *c. 4. D. 99.*
 Sicut medicus peritus non uno collyrio omnium oculos curat, sic Prælati, vel prædicator diversorum nominum vulneribus diversis doctrinis medetur. *C. fin. D. 29.*
 Sicut hoc, quod ratio exigit utilitatis oportet definiri, ita quod definitum est, nisi forte ubi major est auctoritas non debet violari. *c. 9. 25. q. 2.*
 Summa humanitas est, cum multi paucorum animadversione salvantur. *No. vel. 30. cap. 11.*
 Sæpe ex malis parentibus mala proles generatur. *c. 10. D. 56.*
 Stultus in culpa erit sapiens in poena. *c. 10. D. 38.*
 Stultus est quidem qui in eo se primum existimat, ut bona, quæ videtur, disceat contemnat. *c. 4. D. 22.*
 Satius est non votare, quam votum, prout melius potest, non perficere. *c. 8. 12. q. 1.*
 Sæpe dum aliquis aliquid corrigere tentans, aniam solvissè se credidit, nodum ligasse videtur: & septem uno

hydra amputato capite suscitasse. *Extrav. 1. de Privileg. int. com.*
 Sine possessione præscriptio non procedit. *c. 3. de Reg. jur. in 6.*
 Semel males, semper præsumitur malus. *c. 8. de Reg. jur. in 6.*
 Sine culpa, nisi subsit causa, non est aliquis puniendus. *c. 23. de Reg. jur. in 6.*
 Scienti, & consentienti non fit injuria, neque dolus. *c. 27. de Reg. jur. in 6. L. 145. ff. eod.*
 Semel Deo dicatum non est ad usus humanos ulterius transferendum. *c. 51. de Reg. jur. in 6.*
 Sequenter dicitur, apud quem plures eandem rem, de qua controversia est, deposuerunt. *L. 110. ff. de V. S.*
 Solvendo esse nemo intelligitur, nisi qui solidum potest solvere. *L. 114. ff. de V. S.*
 Sentium, non verba considerare debemus. *c. 8. de V. S.*
 Semper in obscuris quod minimum est, sequimur. *L. 9. ff. de Reg. jur.*
 Semper in dubijs benigniora præferenda sunt. *L. 56. ff. de Reg. jur.*
 Semper qui non prohibet pro se intervenire, mandare creditur. *L. 60. ff. de Reg. jur.*
 Summa ratio est, quæ pro Religione facit. *L. 43. ff. de Relig. & Jumptib.*
 Superiores nequeunt omnibus complacere, cum ex officio suo teneantur arguere, & increpare, suspendere, & nonnumquam ligare. *c. 24. de Accusat.*
 Senectuti honor, & reverentia debetur. *L. 5. ff. de Jure immunitat.*
 Sicut minorem major præcedit in honore, ita, & in crimine: & quem major sequitur culpa major plectatur vindicta. *c. 16. D. 50.*

T

482 Tempus non currit ignorantem, nec impedito legitime. *c. 5. de Cones. Præbend.*
 Tutius est in dexteram, quam in sinistram, & in misericordiam, quam in severitatem declinare. *c. 2. de Sortileg.*
 Tres personæ constituunt Collegium. *L. 85. ff. de V. S.*
 Textus debent interpretari, & intelligi juxta titulum, sub quo jacent. *L. 2. §. 14. C. de Veter. jur. enucl.*
 Tolerabilius est stultæ promissionis vota rejicere, quam per inutilium promissionum custodiam exhorrendam cri-

minum implere mensuram. *c. 1. 22. q. 4. de Probation.*
 Turpis est, quam non admittitur hospes. *c. 25. de Jur. jur.*
 Tractent fabrilis fabri. *c. 4. de Probation. L. 6. C. de Re Militari.*
 Tempore quidem indigemus, ut aliquid maturius agamus: nec præcipitemus consilia, & opera nostra, neque ordinem corruptamus. *c. 14. D. 50.*
 Tria sunt genera elemosynarum: una corporalis, egenti dare quidquid poteris: altera spiritualis, dimittere, à quo lætus fueris: tertia delinquentes corrigere, & errantes in viam reducere veritatis. *c. 12. D. 45.*
 Turpis est omnis pars suo universo non congruens. *c. 2. D. 8.*
 Testium non tam multitudo, quam qualitas consideranda est. *c. 13. de Testib.*
 Testium dicta debet Judex concordare, si forte discordent. *c. 16. de Testib.*
 Testis in causa propria nullus deponere valet. *c. 12. de Testib.*
 Turpitudinem propriam allegans non est audiendus. *c. 8. de Donat.*
 Totum perdit, qui totum vult. *Extrav. un. de Præbend. Joann. XXII. junct. Glossa. V. Inhabiles.*
 Tumidi debent corripri, tolerari infirmi. *c. 2. D. 86.*
 Territorium est universitas agrorum intra fines cujusvis Civitatis, quod ab eo dictum, quidam ajunt, quod Magistratus ejus loci intra eos fines terrendi, id est, summovendi jus habet. *L. 239. §. 8. ff. de V. S.*
 Turpe est Patricio, & nobili, & causas oranti, jus, in quo versatur ignorare. *L. 2. §. 43. ff. de Origin. jur.*

V

463 Veritas sapius exagitata magis splendescit in luce. *c. 7. 35. q. 9.*
 Ubi per graves dissolutionum scissuras, non hujus, aut illius est periculum, sed populorum strages jacent, detrahendum est aliquid leveritatis, ut majoribus malis sanandis charitas sincera subveniat. *c. 25. D. 50.*
 Vana, & frustranea est potentia, quæ non reducit ad actum. *L. 4. §. 3. ff. de Suscep. Tutor.*
 Ubi remedium ordinarium suppetit ad extraordinarium non est recurrendum. *L. 9. ff. de Edend.*
 Voluntas Testatoris est deambulatoria

usque ad ultimum vitæ spiritum. *L. 1. C. de Sacrosanct. Ecclæs.*
 Voluntas Testatoris pro Lege habetur. *L. 35. §. 3. ff. de Hæredib. institutend. c. 17. de Testament.*
 Voluntas Testatoris, & hæredis institutio non debet ab alieno pendere arbitrio. *L. 32. ff. de Hæredib. institutend.*
 Ubi medium est inhabile impedit extrema conjungi. *L. 7. L. 31. ff. de Servit. prædict. rustic.*
 Ubi periculum majus intenditur, ibi proculdubio est plenius consulendum. *c. 3. de Election. in 6.*
 Voluntas non minus factis, quam verbis declaratur. *L. 32. ff. de Legib.*
 Verba intelligi debent ita, ut aliquid operentur. *L. 109. ff. de Legat. 1.*
 Ubi gubernaculum disciplina contemnitur, restat, ut Religio naufragetur. *Cl. 2. de Statu Monachor.*
 Ubi exceptio non reperitur posita non est à regula recedendum. *L. 3. §. fin. ff. de Prævocat.*
 Vim vi repellere cum moderamine inculpata tutelæ omnes Leges, & omnia jura permittunt. *L. 3. ff. Jus sit. c. 18. de Homicid.*
 Verba præcedentia declarant sequentia, & è contra. *L. 23. ff. de Petition. hæredit.*
 Vix inter ementes, & vendentes non intervenit peccatum. *c. 2. de Penitent. D. 5.*
 Ubi est eadem ratio, eadem juris dispositio debet esse. *L. 32. ff. Ad Leg. Aquil. L. 12. ff. de Legib.*
 Ubi Lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. *L. 32. ff. de Recept. qui arbit.*
 Verba sunt intelligenda circa subjectam materiam, de qua profertur. *c. 6. de V. S.*
 Ubi culpa non est, non debet esse poena. *L. 49. §. 1. ff. Ad Leg. Aquil.*
 Verba ex consuetudine Regionis interpretationem accipiunt. *L. 18. §. 3. ff. de Instrum. vel Instrum. legat.*
 Verbum, mando, aliquando non est imperativum, sed potius precativum. *L. 2. C. Commun. de Legat.* Quando vero is, qui præcipere, & jubere potest, mandat, vel etiam rogat, mandatum vim præcepti, & potest, & debet habere. *L. 1. §. 3. ff. Quod jussu.*
 Ubi vera qualitas, vel certa forma requiritur, non sufficit, si per æquivalens impleatur. *c. 27. de Præbend. in 6.*

Verba Testatoris intelligi debent, prout
jacent, nisi aperte de contraria volun-
tate appareat. *L. 5. tit. 33. p. 7.*
Vigilantibus, & non dormientibus jura
subveniunt. *L. 24. ff. Quae in fraud.*
credid.
Verbum, homo ad foeminam extenditur,
nisi contrarium expresse reperitur. *L.*
6. tit. 33. p. 7. L. 152. ff. de V. S.
Verba in dubio contra stipulatorem in-
terpretantur. *L. 38. §. 18. ff. de V. O.*
Ubi plures concurrunt facile in opinioni-
bus dissentiunt. *L. 17. §. 6. ff. de Re-*
cept. qui arbitr.
Vinculum duplex fortius ligat, & diffici-
lius rumpitur. *L. 83. ff. de Heredib.*
instituent.
Ubi senior juvenibus exemplum ad inte-
ritum praebet, ibi districta interpreta-
tione ferendus est. *c. 28. 2. q. 7.*
Verus ornatus Christianorum non est ves-
tis pompa, sed mores boni. *c. 38. de*
Consi. D. 5.
Ubi ebrietas, ibi libido dominatur, &
furores. *c. 5. D. 35.*
Ubi est incoluntia obedientiae, ibi sana
est forma doctrinae. *c. 5. D. 61.*
Utilius scandalum nasci permittitur, quam
veritas relinquatur. *c. 3. de Reg. jur.*
Urbis appellatio muris, Romae autem
continentibus aedificiis finitur, quod
latius patet. *L. 2. ff. de V. S.*
Ubi pugnantia inter se in testamento in-
veniuntur, neutrum ratum est. *L. 188.*
ff. de Reg. jur.
Ubi charitas non est, non potest esse justi-
ticia. *c. 29. 24. q. 1.*
Veritas, cum minimè defensatur, oppri-
mitur. *c. 3. D. 83.*
Ubi consilium datur, offerentis arbitrium
est, ubi praeceptum necessitas est ter-
vientis. *C. fin. 14. q. 1.*
Universitas non potest alia ratione subsis-
tere, nisi magnus eam differentiae ordo
server. *C. fin. D. 89.*
Ubi duo Superiores mandant opposita in-
feriori contra Superiorem neutquam
est obediendum. *c. 97. 11. q. 3.*
Ubi peccatum non est evidens eicere de
Ecclesia neminem possumus, ne forte
eradicantes zizania eradicemus simul,
& triticum. *c. 22. 11. q. 3.*
Vana garrulitas dialecticorum, & scio-
lorum, eorumque sophistica argumen-
ta ranarum garrulitati comparantur. *c.*
7. D. 3.
Verba non semper debent accipi, ut so-
niant. *c. 2. 23. q. 1.*
Vir communiter sumitur pro sexu. *c. 17.*

32. q. 7. Aliquando pro virtute. *c. 15.*
D. 30. Aliquando tandem pro atate.
c. 6. D. 77. Unde versus: *Vir notat atate,*
vir sexum, vir probitatem.
Virginitas in consilio tantum, non in
praecepto est, suaderi potest, imperari
non potest. *c. 13. 32. q. 1.*
Verba dubia juxta commune intelligi-
gentiam interpretantur, & contrahen-
tes coguntur verba pro lata in eo sen-
su retinere, quem solent rectè in-
telligentibus generare. *c. 7. de Spon-*
salib.
Verba secundum intentionem profe-
rentis intelligenda sunt. *c. 41. de Ap-*
pellat.
Votum non infringitur, cum in melius
commutatur. *c. 3. de Jur. jur.*
Vinculum fortius rumpit, quod ipso de-
bilis est. *c. 15. de Sponsalib.*
Verba litterarum Apostolicarum, qui-
bus Papa proprium factum narrat, ple-
nè utique probat, si super illis gratia,
vel intentio Papae fundetur. *Cl. un. de*
Probation. Secus si non fundetur. *c. 10.*
de Privil. in 6.
Ubi Papa est, ibi, & Sedes Apostolica, &
Curia Romana est; *arg. c. 34. de Pra-*
ebendis in 6.
Verbum universale nonnunquam limita-
tur, & restringitur. *Extrao. un. Ne*
Sedevacant. Joann. XXII. juncti. Gloss.
V. Aliorum.
Veritas fortissima est, & tandem prava-
valet, & vincit, manet, & invalescit
in aeternum: & vivit, & obtinet in sae-
cula saeculorum. *c. 8.*
Utile non debet per inutile vitiari. *c. 37.*
de Reg. jur. in 6.
Urbs ab urbo appellata est: urbare est
aratro definire: & Varus ait, urbem
appellari curvaturam aratri, quod in
urbe condenda adhiberi solet. *L. 239.*
§. 6. ff. de V. S.
Verba privilegiorum debent intelligi, ut
aliquid asserant, & non remaneat am-
biguitas. *c. 25. de V. S.*
Verbum moderationis diminutionem
continet, non augmentum. *C. fin. de V. S.*
Velle non creditur, qui obsequitur im-
perio patris, vel domini. *L. 4. ff.*
Reg. jur.
Vani timoris justa excusatio non est. *L.*
184. ff. de Reg. jur.
Universitas, Civitas, Collegium, vel alia
quaecumque Communitas potest dissol-
vi ob aliquorum particularium delicta,
etsi alij innocentes sint. *L. 2. tit. 2.*
lib. 8. R. G.

Z

464. Zelus indiscretus vitari oportet, &
dam aliqui praecipites quati ad emen-
dandum ruunt, ipsi multo magis deter-
rius cadunt. *c. 5. 24. q. 3.*
Hucusque Jns Canonicum, Deo juven-
te, & Aurora protegente MARIA. Ad
utriusque gloriam, & honorem collu-

trare tentavi: non quidem ut mea vo-
ta ad studentium utilitatem enixe op-
rabat, sed prout me ingenij tenuitas
permisit. Plura adderet, alliaque forte
penitius castigarem, nisi torrens oc-
cupationum, & negotiorum mira inter
se varietate disitorum saepe à manu ca-
lamum invitum eriperet. Quapropter
defectus, quos forsitan obvios invenierit,
digni profecto sunt vestri generosi ani-
mi committeratione: nam

Ablarum medijs opus est incudibus istud:
Defuit, & scriptis ultima lima meis.
Et veniam pro laude peto, laudatus abundè
Non fastiditus, si tibi, lector, ero.

